Ч. 3 (14.251). Львів, пятниця 3. січня 1936. Opłata pocztowa opłacona ryczałtem. Р. LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. поверх. Конто почт. щадн. 504.060, 145.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: в Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41, Друкарні: 29-36. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Велике обурення у Швеції.

Загальна жалоба. — Офіційний італійський комунікат. — Переборщені вістки.

ЛЬОНДОН, 2. 1. ПАТ. Агенція Райтера повідомляє з Аддіс-Абеби: Представник міжнародньої організації Червоного Хреста повідомив телеграфічно Лігу Націй, що перші вістки про бомбардування шведського амбулянсу під Долло були переборщені. У цій справі вчора звечора оголосили мабуть офіційний комунікат.

ЖАЛОБА У ШВЕЦІЇ.

ПАРИЖ, 2. 1. ПАТ. Авас повідомляє зі Стокгольму: Вся Швеція є у глибокій жалобі з приводу нещастя, що стрінуло шведську місію. Міністерству закордонних справ звернувшись до італійського уряду домагаючись виянень у цій справі, але досі не дістало ніякої відповіді.

Дуже багато шведських організацій приготовляються до великих манифестацій, щоб запротестувати проти бомбадування шпиталів.

Шведська радіостація змінила передучора звечорі програму авдицій з приводу жалоби по жертвах італійських бомб, заступаючи легкі точки програми поважнішими. Між ін. надали промову архієп. Еідема про події в Абісинії.

ЧЕСТЬ УСЬОГО СВІТУ НАРУШЕНА.

СТОКГОЛЬМ, 2. 1. ПАТ. Більшість щоденників видала надзвичайні додатки про події в Абісинії. Багато визначних діячів гостро осуджує збомбардування шведського амбулянсу. Пос. Фоґт, член шведської делегації до Ліги Націй заявив, що не можна знехтувати ніякого засобу, який міг би довести до припинення війни. Багато єпископів твердить, що „ця трагедія нарушила честь цілого світа".

Шведський премієр переконаний, що протиіталійські настрої в публичній опінії зростуть іще більше. Фінляндський премієр і данський міністр закордонних справ висловили глибоке співчуття та заповіли, що візьмуть участь у жалобі Швеції.

Голова шведського Червоного Хреста, князь Карло, що переводив свята на селі, негайно вернувся до столиці. Король вислав до кн. Карла кондоленційну телеграму.

ЩО КАЖУТЬ ІТАЛІЙЦІ?

РИМ, 2. 1. ПАТ. Агенція Стефані оголошує такий комунікат у справі бомбардування амбулянсу шведського Червоного Хреста: Бомбардування на сомалійськім фронті зовсім оправдане, бо доказали, що **двох італійських летунів, які впали в Даґабурі, абісинці убили, повідтинали їм голови та обносили з тріюмфом у Гаррарі.** Італійські летуни не хотіли бомбардувати шатер шведського Червоного Хреста або інших амбулянсів Червоного Хреста, хоч загально відомо, що **абісинські команданти ховаються в цих амбулянсах, коли появляються італійські літаки.** Вістки про число вбитих іще не провірені. Намагання використати цей епізод у протиіталійській пропаганді є безосновні, тимбільше, що всі знають методи боротьби абісинців.

АДДІС-АБЕБА, 2. 1. ПАТ. Тутешній представник Міжнародного Червоного Хреста заявив представникові Райтера, що підчас бомбардування шведського амбулянсу ранено двох шведських лікарів. Крім цього 30 абісинців убили та більш як 50 ранили.

Італійці приготовляються, щоб зайняти провінцію Бале.

АСМАРА, 2. 1. ПАТ. Підчас Різдва в районі Тембієн було багато боїв, у яких обі сторони зазнали поважних страт. По італійському боці згинуло 44 італійських вояків і 8 тубемців, 12 білих і 2 чорних вояків ранених.

АДІС АБЕБА, 2. 1. ПАТ. Згідно з повідомленнями з південного фронту італійські війська ведуть далі підготовчу акцію, щоб зайняти провінцію Бале. Минулого тижня, головно в останніх двох днях італійські летуни кілька разів збомбардували відділи раса Дести, при тім ужинали мабуть тільки газових і запальних бомб. Не зважаючи на нагальне бомбардування, абісинські війська вдержались на своїх скріплених позиціях.

Як повідомляють з північного фронту, йдуть там далі оживлені бої. Абісинські війська у безупинних боях з італійськими відділами посуваються все вперед на північний захід від Макале.

Перебудова державного устрою в Естонії.

ТАЛЛІН, 2. 1. ПАТ. Президент республики Пятс виголосив учора до радіо новорічну промову, в якій оголосив проєкт заведення в Естонії парляментарного устрою, опертого частинно на корпораційних засадах. У лютім ц. р. відбудеться плебісцит у справі законопроєкту, що дав би урядові повновласти скликати національні збори, які склали би нову конституцію. Коли нарід заявить, що теперішня конституція вимагає реформи, тоді нарід безпосередньо вибере національні збори.

На думку президента, новий естонський парлямент повинен складатися з двох палат. Першу палату повинен вибрати безпосередньо нарід, половину послів вибиратимуть більшістю голосів. До другої палати ввійдуть представники професійних корпорацій і публичних інституцій.

Французький парлямент ухвалив буджет на 1936 рік.

ПАРИЖ, 2. 1. ПАТ. Французький парлямент ухвалив учора вранці цілість буджету на 1936. Остаточно ухвалений проєкт буджету виказує надвишку доходів у висоті 12.078.541 франків. Буджет передбачує 40.437.808.525 франків видатків та 40.449.887.066 франків доходів. Те, що ухвалили буджет з великим задоволенням прийняла публична опінія і господарські кола.

Після ухвалення буджету прем. Лява́ль у соймі та міністер справедливости в сенаті відчитали декрет про замкнення парляментарної сесії.

Зменшена воєнна небезпека.

ЛЬОНДОН, 2. 1. ПАТ. Товариство обезпечень Льойда рішило зменшити обезпеченеві оплати від ризика й воєнної небезпеки для торговельних транспортів на Середземному й Червоному Морю з 5 шилінгів на 3 шилінги 4 пенси від 100 шилінгів вартости.

„Дейлі Телеграф" пише, що те, що зменшили обезпеченеві складки повинно мати добродійний вплив у політичному й господарському житті, як доказ, що змаліла воєнна небезпека.

На Волині порозуміння нема.

Луцьк, грудень 1935 р.

Ріжні люди кожну річ бачать інакше, дивлячись на неї з ріжних точок. Це психооптичне явище особливо сильно дає себе відчувати на Волині. Тут кожну сторону життя українські й польські громадяни бачать в іншому вигляді. Звідси таке розходження в оцінюванні дійсности й — покищо така далека, майже безнадійна справа польсько-українського порозуміння, про яку заінтересовані особисто чинники свідомо неправдиво пишуть, як про вже існуючий факт. Очевидно, лишуть у спеціяльній польській і спеціяльній українській пресі.

В дійсності на Волині не тільки нема польсько-українського порозуміння, але ще й не благословляється на нього. Те, про що, як про факт, говориться, є або самосугестією чи міражем осіб, спрагнених цього порозуміння, або грубою інсценізацією інших осіб, спеціяльно, особисто в цьому заінтересованих.

Нам кажуть:

— А вибори, зїзди, зібрання, привітальні телеграми, навіть фотографії, як докази реальности, а не містифікації?

І все ж на Волині польсько-українського порозуміння, от такого, як у Галичині, нема.

В кожному порозумінні чи лад — умові мусять бути дві сторони, як контрагенти, які договорюються між собою або безпосередньо або через своїх уповноважених чи умандатованих мужів довіря. В Галичині виступали обидва ці чинники. На Волині польські рішальні чинники весь час „порозуміваються" з особами, що їх самі висунули чи найняли. Може серед них є й добрі люди і також добрі українці, але волинська українська маса, що пройшла добру школу демократизму, не вважає їх за своїх представників, а їхне „порозуміння" — за своє порозуміння. Щож до польської сторони, то проголошене нею „порозуміння" зі своїми обранцями й відпоручниками є в суті речі порозумінням із самим собою.

Другою необхідною стороною кожного порозуміння є обосторонні умови й користи. Де виграє тільки одна сторона, а друга програє, там нема, бо не може бути добровільного двостороннього порозуміння. Що від розреклямованого польсько-українського порозуміння на Волині „ідеально" (бо нереально) має користь польська сторона, для кожного очевидно. А які користи має український нарід? Організації і установи, як підстави розвитку української культури? Вільне українське життя? Школи? Фізичне виховання молоді і спорт? Належна участь українців із вільного вибору в самоурядах? Бібліотеки, музеї? Захисти, захоронки? Українська церква й належне виховання майбутніх пастирів? Пошанування мови і свобід?

Відповіди на ці питання зайві, бо їх кожний і українець і поляк — уже має.

Отже просимо подумати, чи міг би український нарід Волині погодитися на такі „кори

сти“ для себе й апробувати таке „порозуміння“ без нього й за нього уложене?

Нас навіть більше дивує самосугестія польських чинників щодо реальности й корисности доконаної польсько-української політичної „трансакції“, ніж поведінка наших землячків, що все ж щось заробляють. Невже польським чинникам такий потрібний якийсь наркотик щоб замість дійсних, сумних картин бачити світлі, приємні картини уявлень?

Нам відомо, що дехто з польських чинників дивиться на це волинське польсько-українське „порозуміння“, як на незайвий документ згоди з українського боку на всі некорисні для українців заходи й намічення. Але чи й це не є самосугестією? Адже ж нарід не є якимсь мертвим предметом: має очі, вуха, серце, мозок і язик. Що для нього згода, якої він не давав і не акцептував? Це виглядає не зовсім поважно, а ще гірше, що є непоборною колодою на шляху до дійсного польсько-українського порозуміння. Скажемо навіть більше: подібні „порозуміння“ зі своїми людьми, замість з українським народом — є передовсім і в найбільшій мірі шкідливі у майбутності для — польської сторони. Мусимо ствердити, що серед польського громадянства можна надибати щораз більше одиниць, які здають собі з цього справу дуже добре.

Чи українське громадянство Волині, те громадянство, за яким стоять маси та якому ці маси довіряють, є проти польсько-українського порозуміння? Ні. Навпаки, серед цього громадянства, силоміць відсунутого від життя, давно вже дозріла думка про необхідність такого порозуміння. Дозріла ця думка не під впливом якихось особистих міркувань чи перелетних амбіцій, а як голос життя та глибшого розуміння справи. Але це громадянство має на думці не різні модні фікції, а поважне, гідне обох народів порозуміння на підставі двох указаних вище передумовин: участи обох контрагентів та обопільної користи.

Чи настав для такого порозуміння відповідний час? Гадаємо, що так. Дійсне, а не фікційне порозуміння сьогодні потрібне однаково обом сторонам, бо обі сторони несуть сьогодні, завдяки дотеперішнім фікціям і помилкам, однаково тяжкі жертви. Ми знаємо свої величезні й болючі втрати, але знаємо втрати й другої сторони.

Згадані втрати вимагають спеціяльного насвітлення й обміркування.

Тут ми лише зазначимо: хто хоче зрозуміти цей голос життя, нехай розглющить очі на волинську дійсність — незадоволення росте, життя занархізоване, політичні процеси тягнуться непереривним ланцюгом.

Чи, справді, не час залишити фікції, самосугестії і всякі неповажні заходи та неґацію? Чи не взятися до розплутування небезпечного вузла чесно й поважно? **Senex.**

Закарпаття.

ДИРЕКТОР ҐІМНАЗІЇ, ЩО КАСУЄ НАЗВИ: УКРАЇНА Й УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД.

Директор ужгородської ґімназії д-р Василь Сулінчак (завзятий москвофіл) зловжив рішенням Найвищого Адміністраційного Суду у Празі у справі вживання назв „українець“, „український“ і видав розпорядок для професорів та учеників своєї ґімназії, в якому заборонив „під строгою карою“ вживати згаданих назв, як нібито неправильних і протизаконних. Пішов у своїй заїлости аж так далеко, що взагалі намагається скасувати назви: Україна, український нарід, українська мова, пісня і т. д. Остак у „Всесвітній історії“ проф. Ол. Іванча казав ученикам викреслити слово „Україна“, хоч цей підручник затвердило й одобрило чеське міністерство освіти. Скрізь у згаданій історії заступив він слова „український“, „українець“ на „малоруський“; „малорос“ і т. д.

„Українське Слово“, що подає цю вістку, гостро пятнує д-ра Сулінчака та зазначує, що рішення Н. А. С. говорить тільки про Підкарпаття і то умовно. Д-р Сулінчак переступив свої компетенції, а вже рішуче не має ніякого права забороняти, ще й під загрозою кари, вживати назв „українець“ та „український“, коли вони відносяться до інших українських земель, бо заборонити це міг би хіба тільки праський парлямент. Та про це не може бути очевидно й мови, тимбільше, що посли-українці із Закарпаття називають себе в парляменті завжди свобідно українцями і свій нарід — українським.

ПРАВОСЛАВІЯ НА ЗАКАРПАТТІ.

Із закарпатської преси довідуємося, що в 1930. р. було на Закарпатті 145.583 православних. За останніх пять років їх число зросло до яких 180.000 душ. На Підкарпатській Руси є 103, у Пряшівщині 12 православних парохій зі 120 священиками. Крім цього на Закарпатті є 8 православних монастирів, з того 5 мужеських (в Ізі, Іванкові, Тереблі, Добрівці та Грабці) і 3 жіночі (в Липчі, Домбоку і Чумалеві). Кандидати на священиків студіюють у Сербії, але незабаром оснують духовну семинарію на Закарпатті. Доріст виховують у православному студентському інтернаті в Хусті. В Мукачеві, де постійно перебуває прав. еп. Дамаскин, кінчать будувати для нього резиденцію. — Православія на Закарпатті має зовсім москвофільський характер і в останніх роках вже майже не поширюється. Між священиками є досить москвофілів-емігрантів; решта — переважно б. дяки, а навіть прості селяни.

СВЯТИЙ МИКОЛАЙ В УЖГОРОДІ.

Дня 18. XII. в ґімнастичній салі учит. семинарії в Ужгороді дали наші пластуни миколаївську виставу. Пласт. хор під проводом учит. Мешка відспівав кілька пісень. Потім В. Ралес продеклямував „Каменярів“ Франка, а при кінці відіграли пластуни одноактівку — „Святий о. Миколай“. По виставі розділили подарунки. — Тогож дня вечором відбулась у „Короні“ Миколаївська забава, яку влаштував разом з „Жіночим Союзом“ та „Обществом русских женщин“ ґубернатор К. Грабар. Гарний Миколаївський веселий діяльоґ виголосив бездоганно українською мовою п. Юрко Лацанич. Чистий дохід призначено для згаданих двох жін. організацій.

Санкції і дійсність.

ПАРИЖ, 2. 1. ПАТ. Згідно з пресовими інформаціями, одно французьке заведення мабуть вислало до Італії через Гамбурґ частину летунських моторів. У звязку з тією вісткою розпорядили слідство. Коли ствердять, що вістки, які подала преса, правдиві, суд покарає заведення що допустилося згаданого проступку.

ЕРІО УСТУПАЄ?

У паризьких політичних колах зачувати, що Еріо в половині ц. м. уступить із кабінету Ляваля. Наслідником його буде мабуть сенатор Шотан, який у радикальній партії займає більш лівий напрямок ніж Еріо.

ЛІНДБЕРҐ УТІК ІЗ ЛІВЕРПУЛЮ.

Як ми вже згадували, Ліндберґ із родиною приїхав кораблем до пристані в Ліверпулі. Ждало там на нього 500 умундурованих поліцаїв і багато детективів. Ліндберґові приділили 6 англійських детективів, тому американські детективи вертаються до дому. Ліндберґ із родиною відлетів літаком у невідомому напрямі.

30 СКРИНЬ ЗОЛОТА.

Пресова агенція з Джібуті повідомляє, що останніми тижнями неґус вислав до Франції тридцять скринь золота вартости півтора міліярда франків. Гроші ці зложать в одному з французьких банків

М. РУДНИЦЬКИЙ.

Патріотизм і розвиток літератури.

Лист до П. Карманського.

Дорогий Петре!

У своїх симпатичних спомннах про давні „весняні бурі“ торкнулись Ви у „Новім Часі“ з приводу моєї особи кількох загальних питань, від яких добре булоб почати міркування про нашу літературу у новому році. Вибачаю Вам те, що Ви підчас свого побуту на чужині не читали того, що написав я за останніх 15 літ на цю тему. Поети не мусять читати критиків. Зате не можу Вам вибачити, що пишучи про „Молоду Музу“, забули Ви зовсім про основне її духове змагання і нині відхаєте за гаслами, які ми всі тоді вважали перестарілими і нелітературними.

„Молода Муза“ повстала як бунт проти літературних шабльонів і з туги за европейською літературою. Те, що найкращого дали тоді в поезії Ви, Леський, Чарнецький, Пачовський, у прозі Яцків, те, що захоплювало нас у Коцюбинськім, — не мало в собі жодної з тих рис „патріотизму“, які Ви раді би бачити в тім, що я пишу.

З европейської літератури повинні би Ви знати, що коли народи виходили із стадії боротьби за національні права, тоді в їх літературах щораз менше було тих своєрідно-сентиментальних зідхань до образу нещасливої батьківщини, які ще досі в нас уважають патріотизмом. Суто-національний твір може мати і всесвітнє значіння, але письменник не мусить, щоб дати великий твір, ударяти у ті тони, які література так часто залишає громадським діячам — залишає для добра власного і рідного краю.

Ми не вийшли ще із стадії примітивного розуміння патріотизму, і в літературі, і в політиці. Таксамо як нема доброї внутрішньої політики без знання закордонної — нема сильної та здорової рідної літератури, коли вона не рахується із рівнем европейської. Ібсен та Гамсун, сини малого селянського народу, стали всесвітніми письменниками тому, що вміли перемогти в собі той льокальний патріотизм.

Певне, що для письменників вигідніше, коли до них прикладати тільки рідну міру, краєву, домашню; поневолі всі з цим миримось, як і з політичною діяльністю, замкненою у тісних межах краєвих кордонів. Але навіщо змальовувати траґічні недостачі і немоги як прикмети і силу? Ніхто не зробить докору письменникові, коли він у траґічних хвилинах народу починає вживати свого пера, щоб писати популярні пісні, гимни, поклики, навіть статті. А проте ця похвальна громадська роля патріота дуже часто вбиває його талант. Члени „Мол. Музи“, що пішли цим надто легким шляхом, мало принесли користи суспільній справі і ще менше — літературній.

Цитуєте Ґонкура: „Горе творам мистецтва, яких уся краса видна тільки мистцям“ — забуваючи про приклад усього життя Ґонкура і великих творців. Мистець не повинен дуже журитись тим, чи розуміє його загал, коли він сам знає, чого хоче і працює у пересвідченні, що загал мусить дозріти, щоб дещо міг зрозуміти. Прокльоном наших письменників є те, що вони залюбки занадто дешевих лаврів політикам і достойникам. У письменській праці теж треба вибирати собі авдиторію і здати собі ясно справу, для кого пишемо, щоб оминути зайвих розчарувань. Тільки генії (і то рідко) можуть давати твори „для всіх“; сила-силенна творів мусить чекати 50 і 100 літ, щоб стали загальною лектурою.

Пора вже, щоб українська література дозріла до тої стадії, коли вона повинна диференціюватись — повинна мати твори для еліти, для „інтеліґенції“, зрозумілі і незрозумілі, з усякими сюжетами та ідеями. А те, що нею занадто часто опікуються люди, які не знають зовсім умовин розвитку всесвітньої літератури, не вміють відріжнити справжнього твору від мазанини — доказ її незрілости та ненормального розвитку.

Ненормальне це явище, коли письменники наївно уявляють собі, що вони стають борцями за батьківщину, коли у творі підкреслюють свій патріотизм — сюжетом або своїми „переживаннями“ та „міркуваннями“. Можемо називати патріотом людину, що терпить за батьківщину, хочби безцільно і безглуздо. Можемо називати патріотом і того, що бажає своїй батьківщині добра, хоч наївно і безуспішно. А все ж найбільші патріоти ті, що приносять своїй батьківщині користь тим, що добре роблять своє діло.

Український письменник найкраще виконає свій патріотичний обовязок, коли дасть добрий твір, що піднесе рівень рідної літератури. Я ніколи не сумнівався в тому, що Ви, Петре, зробили б краще патріотичне діло, якби оспівували як поет італійські кипариси та бразилійську каву замісць вести політичну кампанію, до якої Ви як уроджений лірик, не мали ніколи хисту.

(Докінчення буде.)

Розправа за вбивство міністра Перацького.

ДВАЦЯТЬОСЬМИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

У четвер почалася розправа в год. 10.45 перед полуднем.

ПЕРЕВІЗ БОМБИ З КРАКОВА.

ПАТ повідомляє: Прок. Желенський, обговорюючи ролю Климишина запевняв, що Лебедь їздив до Кракова по бомбу. Що було в цій течці? Карпинець зізнав, що бомбу дав 30. травня Лебедеві до течки та сам виніс її на умовлене місце і віддав невідомому мужчині, яким не був Лебедь. Карпинець боронить Лебедя, бо знає, що бомба була призначена на людину і знає, що ця бомба опинилася у справі за вбивство мін. Перацького.

Вертаючись до приїзду Лебедя до Кракова, прокуратор підкреслює, що саме тоді Карпинець ніде не виходив з хати, бо з поспіхом докінчував зладжування бомби. Тому Карпинець висилає свого приятеля Климишина до аптики Гожковського по каліхльорікум. Цей порошок треба додати до тих частей, що їх вжив і виконав Карпинець. Це хемічний засіб, суттєва частина запальника. Запальник потрібний до вибуху. Чи Климишин міг собі здавати справу? Прокуратор каже, що Климишин знав, що каліхльорікум потрібний до вибуху бомби; чи як засіб, що його можна заступити чи ні, це байдуже. Також справа, чи Карпинець міг цей порошок набути сам, чи виручитися Климишином, є під життевим і правним оглядом несуттєве і неважне. Климишин знав, що від Карпинця йшли інші бомби і це не була несвідома підмога. Бо пощо приїздив Лебедь і ждав цілий день? Що про це каже Лебедь? Признається, що 30. травня 1934 р. був у Кракові, але додає, що не знає ні Карпинця ні Климишина. До Кракова приїхав, щоби довідатися, чи може мешкати там без зголошення. Ніяких подробиць свого побуту у Кракові не памятає. Але умовлявся на місті, тільки нічого не памятає, хоч Краків можна так легко запамятати. Якаж була роля Климишина? Спровадив Лебедя, бо знав про його приїзд і вийшов Лебедеві назустріч. Отже до нього звернулися, коли йшло про приїзд по бомбу. Це була справжня поміч.

ПРОКУРАТОР ПРО РОЛЮ ЛЕБЕДЯ.

Минувшина Лебедя — каже прокуратор — це минувшина ряду поколінь організаційних діячів. Його псевдоніми: „Марко", „Максим" і криптоніми „Скиба", „Сваричевський", може ще інші. Свідчать про це: Маєвський, Штойко, Малюца та акти Сеника, в яких є тричі згадка з великими для референта Марка-Лебедя похвалами. Він уже тоді заслужився для організації. Авансує і є боєвим підреферентом, заступником „Льолька", чи пак М. Ясінського, члена ОУН. Лебедь організує напад у Городку. Трагічний напад 12-ти боєвиків закінчився здобуттям ледви коло 3 тисяч, з яких відібрали ще біля 1.000. Напад вагітний у наслідки. Цього дня Лебедь був у Кривих, подрібне „алібі", бо при нападі і при вбивстві мін. Перацького не був. Завжди є тільки організатором. Почитаючи від Городка стежать за ним. Проти нього свідчать Жураківський, акти Сеника та інші у справі наради перед Городком, вкінці приїзду Лебедя до Львова та орган. суду. Жураківський, який пізнав Лебедя кілька разів у слідстві, на розправі завагався. Було видно, що не хоче пізнати. Жураківський сказав: Був би це той самий чоловік, коли би не те, що має вуси, тоді вусів не мав. В дійсності Лебедь після арештування у червні міг похвалитися вусами вже на розправі. На фотографії Лебедя з гімназійних часів і його скитання вусів ніколи не мав. Це був претекст, що Жураківський рішуче не розпізнав Лебедя. Але тому, що Лебедь має вираз обличчя, будову голови і цілий вигляд такий характеристичний та індивідуальний, тут помилки бути не може і тому Городок є доказаний. Після Городка починається його побут за кордоном. Чи на все — до 14-го червня? Ні, бо приїздив до Польщі, як сам признає. Знаємо що Лебедь бував у Чехословаччині та в Німеччині. Крім цього був в Італії та у Швайцарії. Є на це докази. Їздив теж до табору „Усташі" в Італії. Лебедь був також у Женеві, як це сам оповідав. А в Женеві є Сокіл, а передовсім був тоді полк. Коновалець...

Прокуратор каже, що Лебедь був безпосереднім організатором атентату на міністра. Підготову до атентату почав Лебедь у Варшаві вже в 1933. р. як Дацко. Це доказано зізнаннями свідків, каліграфічними експертизами та іншими доказами, хоч Лебедь це заперечує. Завданням Лебедя у 1933. р. у Варшаві було розглянутись серед місцевих умовин і слідкувати за жертвами, якими мали бути: тодішній прем. Єнджеєвич і міністер справедливости Міхаловський. В 1934. р. Лебедь приїхав з Гнатківською до Варшави вдруге 15. травня з револьвером, який дістав від Підгайного. На доказ, що Лебедь вів досліди перед атентатом, покликується прокуратор на зізнання кельнера „Европейської Каварні", де бував мін. Перацький. Далі на зізнання поліцая, який обсервував його на вулиці недалеко міністерства внутрішніх справ і на зізнання шофера Кочика. Каже, що виянснення Лебедя і Гнатківської неповажні та їм не вірить. З черги займається суперечностями в їх зізнаннях головно щодо побуту в дні вбивства міністра. Їхні зізнання згоджуються тільки в тому, що того дня попрощалися обоє в год. 3-ій пополудні. Опісля Лебедь мав стрінутися з Гнатківською в год. між 4-ою і $4^{1}/_{2}$ в Уяздовськім парку. Цю перерву між 3-ою і пополудневою стрічею — каже прокуратор — виповнюють зізнання шофера Кочика. Лебедь і Гнатківська — каже прокуратор — виїхали з поспіхом. Чому, де і куди мали їхати — зізнання обоїх суперечать собі.

РОЛЯ ГНАТКІВСЬКОЇ.

На участь підс. Гнатківської у підготові до атентату вказує — на думку прокуратора — те, що Мацейко перед виходом у дні вбивства зі захисту при вул. Вольській заявив, що по плащ і капелюх зголоситься панна, яка буде легітимуватись карткою ч. 29. Цією панною мусіла бути Гнатківська. Організація не могла з конспіративних оглядів висилати до Варшави більшого числа осіб, а зі зізнань Малюци виходить, що Бандера вибрав до товариства Лебедеві у Варшаві Гнатківську зі становища, яке займала Гнатківська в організації. З ролі, яку їй визначив Бандера і з ситуації виходить, що Гнатківська мусіла знати про підготову атентату на мін. Перацького. Вона була членом ОУН і то не пересічним. По атентаті не втікала за кордон, бо не сподівалась, що у звязку з убивством її арештують. Опісля вже не мала змоги.

Лебедь з Данцігу не втікав, лиш їхав до Берліна складати звіт по атентаті проводові ОУН. Лебедь був дуже вдоволений з того, що по атентаті в Галичині спокій. Зі записки у найденім при ньому записнику виходить, що атентат слід використати і скапіталізувати. Лебедь — каже прокуратор — писав: „Мусимо створити гурт людей, вишколений по боєвому, який навіть по арештуванні більшого числа членів буде могти кермувати боєвою роботою. Ще може дійде до зриву поодиноких сіл чи повітів. Маль партизанки. До неї ми не приготовані. Видати комунікат з насвітленням акту (за помсту)".

Далі прокуратор запевняє, що насвітлив ролю всіх, які безпосередньо помагали до вбивства мін. Перацького. Щодо одних підсудних є більше аргументів, щодо інших, як Гнатківської і Чорнія, менше.

ЧОРНІЙ І ВТЕЧА МАЦЕЙКА.

Прокуратор підкреслює на основі зізнань господині Чорнія Мацеєвської, що до Чорнія прибув не перед 15. червнем якийсь мужчина без плаща. Мав це бути учитель, який їде на вакації. Прокуратор дивується, що хтось їдучи на вакації, не має плаща. Отже це мусів бути хтось, що цей плащ згубив. Далі прокуратор пригадує, що загублений плащ найдено при вул. Окульнік ч. 5. Зі зізнань Малюци виходить, що в Чорнія була зорганізована „хата". Чорній мусів знати з надзвичайних додатків про вбивство мін. Перацького, а розмовляючи з Мацейком, мусів здогадуватись, що це один з учасників атентату. З тією хвилиною зродився проступок, бо Чорній взявши під увагу цю можливість, згодився на неї і далі опікувався прибувшим. Мацейко мусів покористуватися умовленим гаслом, отже Чорній мусів здогадуватися, що це не тільки один з учасників атентату, але і член організації. В обох випадках є проступок.

Хоч Чорній займає у цій справі останнє місце, але винен, що був членом організації, дав Мацейкові захист та влекшив йому дальшу утечу з Польщі.

СИЛЬВЕТКА МИГАЛЯ.

Прокуратор підкреслює, що Мигаль був членом ОУН від 1931 р. Його навіть судили, але вердикт суддів присяглих скасовано, а прокуратор відкликав акт обвинувачення. Тому присуд може обняти і цей протяг часу. Мигаль займався поширенням літератури, в 1932 р. доставляв Малюці зброю. Опісля Мигаль був шефом боєвої розвідки, брав участь у замаху на большевицький консулят, у підготові до замаху на комісаря Кособудського, вбив Бачинського, підготовляв замах на М. Матчака, організував вбивство дир. Бабія і брав участь у підготові замаху на друкарню Яськова і брав платню з організації. У своїх зізнаннях старався бути щирим, але тут його зізнання не віродостойні. Його щирість типова для членів ОУН. Коли вони бачать, що обтяжені доказами, тоді намагаються відтяжувати інших, яких є надія врятувати. Так слід пояснювати його виянснення ролі Свенціцької, Зарицької і т. д. Це безумовно шляхотні мотиви, викликують навіть симпатію і про них ви панове судді повинні памятати. Проте прокуратор їм не вірить і не може взяти їх за основу до осуду інших. Він є доказом того, до чого доводить жорстока і злочинна діяльність ОУН. Це людина знищена раз на завсіди. Якаж його роля в цій справі? Мабуть бажаючи боронити Малюцу зізнав, що по атентаті на мін. Перацького Малюца запевняв його, що це не ОУН вбила міністра, але це не торкається відомостей Мигаля по 15. червні ц. р. 15. червня заявив йому Роман Шухевич, що вбивство міністра, це „наш найкращий чин". Коли Качмарський втаємничив Мигаля в акцію, щоби рятувати Мацейка, тоді Мигаль довідався, що „це є гість, який „зробив" мін. Перацького". Мигаль дійсно допоміг Мацейкові в утечі. Намагався довести до зустрічей і вручив йому військову легітимацію. Мигаль навіть гратулював Мацейкові і тим висловив своє становище до вбивства і до його виконавця. Це вирішний доказ замислів Мигаля. Тому що Мигаль не мав оборонця, слід підкреслити його добрі прикмети і навести умовини, що злагіднюють його вину. Одначе мусить бути строго покараний, бо його діяльність була вагітна наслідками і надто провинився. За вбивство Бачинського і Бабія судитимуть його у Львові. Нині злагіднюючою обставиною хай буде те, що убив він Бачинського у переконанні, що вбиває конфідента. Але тут з трагічним виглядом і згідно з правдою заявив, що Бачинський не був конфідентом. Це є трагедія, це є проклін цієї організації, це приклад, як легковажиться людським життям, але це в деякій мірі слід покласти на терезку, яка цього хлопця повинна рятувати

КАЧМАРСЬКИЙ І МАЦЕЙКО.

Обговорюючи ролю підс. Качмарського прокуратор ствержує, що Качмарський був засуджений на 5 років вязниці за напад на пошту. По виході з вязниці вступає негайно до організації, бере участь у богатьох замахах. Арештують його в Бібрці. Далі бере участь у підготові до атентату на Кособудського, намагається убити Бачинського і зранив його ножем, з Мигалем підготовляє атентат на дир. Бабія і помагає в утечі Мацейкові. Качмарський був безпосереднім зверхником Мацейка. Вишукав захист Мацейкові і дав йому револьвер, погоджуючись на всі можливости користування револьвером.

Ціле пополудне прокуратор займався дуже широко характеристикою цілої ОУН, внутрішніми відносинами і виказував повну моральну безвартість ОУН та її членів.

РОЛЯ ЗАРИЦЬКОЇ ТА РАКА.

Чи Зарицька і Рак знали, що скривають вбивника мін. Перацького, та чи були в ОУН? У Зарицької найшли індекс Нидзи та Танчаковської, сестри засудженої за переписування чи редагування бюлетенів ОУН. Працю в організації зачала Зарицька від того, що слідила ком. Кособудського. Вона знала, що на нього мають виконати замах. Виконала теж приказ у звязку з замахом на друкарню Яськова. Призналася, що від Косівної довідалася, що в цій друкарні друкується часопис, який виступає проти ОУН. Тому мусіла знати, що цим вcase

шує акт пімсти та зогодилася співділати. Годі сумніватися, щоби вона не знала, що веде Бачинського на смерть. Зарицька активна і визначна робітниця у боєвому рефераті.

В хвилині, коли прокуратор став наводити уступ із зізнань Зарицької про її першу стрічу з Мацейком, д'р Ганкевич повідомляє, що підсудний Рак захорів, тому предсідник зарядив перерву, підчас якої Рака вивели зі салі.

Після коротої перерви, коли на салю вернувся Рак, прокуратор далі обговорює участь Зарицької у влекшенні утечі Мацейкові. Стверджує суперечности в її зізнаннях, якими хотіла затаїти деякі подробиці, бо знала, що веде Мацейка, який вбив мін. Перацького. Приняла даром у пансіонаті своєї мами людину, про яку знала, що ледви раз колись її бачила та вважала її малоінтелігентною.

Підсудний Рак займав в ОУН визначне становище, бо після арештування Спольського, що був референтом і членом краєвої екзекутиви, вибрали Рака. Він намагався не приняти цього становища тому, що не розуміється на цьому а займався лише спортом. Свідок Жиборський ствердив, що ОУН цікавилася передовсім установами і союзами, які виховували фізично молодих українців. Рака відкомандувала ОУН до спортової організації і щойно в 1934 році по арештуваннях, як повстали люки в організації, поручили йому й інші організаційні справи. Ракові підлягав Горницький, що був теж визначним членом ОУН. Тому нема сумніву щодо участи Рака в організації.

Кінцевий етап втечі Мацейка, як незвичайно важний, поручив Барановський Ракові. Про подробиці повідомив підсудного Малюца, який зізнав, що тричі був у Рака, зате Рак впевняє, що щоправда знає Малюцу, одначе він ніколи у нього не був. Рак підвів Мацейка до кордону і там віддав його Барановському, а той, як це стверджують акти Сеника признається, що знав Рака. Колиб навіть Рак не знав, що переводить атентатчика, то як адвокатський аплікант знав, що через кордон втікають тільки проступники.

В годині 14.30 предсідник зарядив обідову перерву, після якої прок. Желенський промовлятиме далі.

ВРАЖІННЯ НАШОГО КОРЕСПОНДЕНТА.

(Телефоном від нашого кореспондента).

Варшава, 2. січня 1936.

Сьогодні до полудня в половині семого тижня тревання розправи прок. Желенський скінчив вкінці говорити про вину всіх поодиноких підсудних.

По полудні ввесь час прокуратор займається характеристикою ОУН. в цілости та її внутрішніх відносин, старючись доказати передовсім моральну безвартість цієї організації та її членів. Користується при цьому відповідно підібраними цитатами з актів Сеника.

Триднева промова прок. Желенського довела до найвищого ступня ту загальну втому, яку відчувають уже всі учасники процесу. Через те зацікавлення процесом упало зовсім. Публику творять майже виключно самі жінки. Коли спершу казалося, що до наших свят будуть закінчені всі промови і лише сам присуд буде оголошений 10. чи 11. січня ц. р., то тепер здається, що промови оборонців, якщо ці останні дістануть свободу слова, відповідь прокураторів і репліка протягнуться після свят тимбільше, що не відомо, скільки схоче говорити Мигаль і Малюца. Всі мають одно бажання: коби вже скінчився той важкий процес. (ік.)

ЯК БОМБАРДУВАЛИ ШВЕДСЬКИЙ ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ.

ЛЬОНДОН, 2. 1. ПАТ. Райтер повідомляє з Аддіс-Абеби: Згідно з офіціяльними даними подробиці бомбардування шведського амбулянсу були такі: 12 літаків перелетіло над відділами раса Дести і розкидали летючки з підписом ген. Граціяні. В летючках було сказано, що двом італійським летунам, які попали в полон, відтяли голови, тому репресії конечні. Чверть години опісля літаки стали кидати бомби на амбулянс і стріляти зі скорострілів. Два шведські лікарі були ранені, 30 абісинців згинуло на місці, а 50 було ранених. Жертви бомбардування, це переважно хорі і санітарна служба. Італійські літаки вдержувалися на висоті кілька тисяч стіп і скинули багато бомб, а між ними і газові. трійливі бомби.

„Діло“ у 1936 році.

У новому, 1936 р. „Діло“ буде старатись якомога поширити гурт своїх закордонних і краєвих постійних співробітників та кореспондентів, щоб зробити газету цікавішою та більше ріжноманітною.

Крім оригінальних фейлетонів цілого ряду старших і молодших наших письменників, які маємо вже в редакційній теці, міститимемо теж переклади творів кращих західноевропейських письменників.

Зокрема помістимо довші, прецікаві спомини із побуту та праці в Америці відомого діяча о. ОЛЕКСИ ПРИСТАЯ, що стануть для читачів приємною несподіванкою.

Як безплатний додаток діставатимуть усі наші передплатники цілий рік ілюстрований літературно-мистецький двотижневик

„НАЗУСТРІЧ“,

з редакцією якого ввійшло наше видавництво у порозуміння, щоб дати нашим читачам інтелігентну та легку лектуру.

У звязку з цією новиною на висловлювані нераз бажання читачів замісць малого понеділкового числа „Діла“ будемо видавати збільшене число недільне.

Крім цього у найближчих днях помістимо анкетний листок із списком 6 оригінальних українських і 6 перекладних творів, які маємо намір видати у 1936 р. і пустити між читачів по мінімальній ціні окремими книжками.

Українська національна територія.

(З приводу нарису доц. д-ра **Володимира Кубійовича: „ТЕРИТОРІЯ Й ЛЮДНІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ“** (Львів 1935, накладом фонду „Учітеся, брати мої“, ф. м. 8°., стор. 84+(4)+2 мапи + 2 табл.) та вистави демографічно-господарських карт і діяграм у Музеї Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові в днях 1.—22. грудня 1935 п. н. **„Український народ — його життя і праця“**).

Хоч які несприятливі умовини для плекання й розвитку української національної науки серед нашої злиденної будешчини, все таки завдяки самопосвяті деяких наукових робітників досліди з обсягу українознавства поступають вперед. А серед інших з великим признанням слід відмітити працю доцента краківського університету д-ра Володимира Кубійовича, дуже пильного дослідника демографії України. Саме в грудні 1935 р. мали ми нагоду побачити частину вислідів його студій у виді науково-популярного нарису про територію й людність українських земель та влаштованої в музеї НТШ вистави демографічно-господарських карт і діяграм здебільша його роботи, в меншій мірі роботи інших наукових працівників, але до цієї вистави дійшло тільки завдяки ініціятиві д-ра Кубійовича.

Про виставу читачі „Діла“ мали вже нагоду своєчасно довідатися („Діло“ чч. 320, 322 і 324 за 1935 р.). Згадую про неї тут тільки тому, що вона є ілюстраційним додатком до згаданої книжки Кубійовича. Обговорюючи її, сягатиму власне до вислідів його ж таки дослідів, зілюстрованих на картах.

В незвичайно цікавій для кожного українця книжечці обговорює д-р Кубійович на вступі трудноші при обчислюванні населення українських земель, що входять у склад 4-х держав, з яких кожна переводила в себе перепис людности в іншому часі й на відмінних основах; і саме львина праця автора лежить у тому, що він при такій ріжноманітности статистичних матеріялів представив нам національний стан українських земель до початку 1933 р. Перед обговоренням теперішніх границь української етнографічної території автор подає також стан української території впродовж століть; а далі обговорює автор: величину української етнографічної території, розміщення населення, його густоту та відсоток міської людности, рух населення; відтак пише зокрема про поодинокі українські землі в ріжних державах, про чужі народи, поселені поміж українською масою та про українців поза межами суцільної української етнографічної території; врешті подає число українців на світі та заняття й письменність населення українських земель. В додатку до тексту долучує автор мапу України (УСРР) й сумежних із нею країв, етнографічну карту України й сумежних країв та дві таблиці із зіставленням теперішнього адміністративно-територіяльного поділу й населення українських етнографічних земель та зокрема зіставлення поділу цього населення по національностям.

Ось-так виглядає коротенько зміст цієї книжки. Ширше його в нашій статейці не обговорюватимемо, обмежимося тут тільки до деяких меж української національної території.

Д-р Кубійович утотожнює українську національну територію з етнографічною і тому наші праста́рі землі, Холмщину і Підляша, зачислює до мішаної української території, а про простір між Сяном і Вислоком, де залишилися останки української автохтонної людности, пише тільки те, що „на захід від українсько-польської граничної лінії мало українських островів“. На мою думку, при означуванні національної території слід брати під увагу також історичні моменти; бо напр. не слід ставити на одній площині автохтонної української людности Лежайська, Тарнавки, Дубна, Білої під Ряшевом та інших українських осель за Сяном з українською кольонією в якомусь там Александрові Куявському. Те, що окраїни нашої національної території скольонізували чужинці, як також винародовлення значної більшости тамошнього автохтонного населення не виключає зовсім потреби досліджувати і окраїни вкупі з матірним пнем. Адже чехи ніколи не вирікалися своїх прав до знімчених окраїн своєї батьківщини, хоч у відновленій своїй державі дали своїм німецьким співгромадянам рівноправність.

При визначенні українсько-білоруської границі д-р Кубійович тримається дослідів мовознавців; на Підляшші ця границя проходить здовж Нарви, на Поліссі попри Пружани, Картуську Березу, Вигонівське Озеро, Люсин, Турів і далі на схід здовж Припяти до Дніпра, а відтак Дніпром угору до Лоєва. Але ледви чи можна прийняти цю українсько-білоруську границю за стійну. Сама справа українсько-білоруського розмежування дуже складна з того огляду, що оба ці народи кілька століть творили спільну історію. А втім ціле Полісся, чи то в добі істнування турівського князівства, чи в часах Гетьманщини, тяготіло туди, куди вказував біг Припяти, себто до Києва, до України.

Микола Андрусяк.

(Докінчення буде.)

ВЯЗНІ ВИХОДЯТЬ НА ВОЛЮ.

ВАРШАВА, 2. 1. ПАТ. На основі амнестії звільнять із вязниць у цілій Польщі 3. і 4-го січня около 20.000 осіб.

ВИБОРИ У ГРЕЦІЇ.

АТЕНИ, 2. 1. ПАТ. Премієр Демерціс повідомив журналістів, що вибори до законодатного парлямент будуть 26. січня.

ЦІСАР ЗАКЛИКАЄ ДО ЗБРОЇ.

ГАРАР, 2. 1. ПАТ. Сьогодні на ранку при звуках бубнів відчитали мобілізаційний розпорядок цісаря, що взиває у ряди всіх мужчин з усієї провінції, здібних до зброї. Всі мають зголоситися з кінцем місяця в Джіджіга. Дезертирів і тих, що не зголосяться, будуть строго карати, майно сконфіскують. Населення обовязане помагати вишукувати тих, що скриваються перед військовою службою. Ця акція вказує, що генерал Насібу, нач. вожд південної армії почне офензиву.

З Міжорґанізаційного Конґресового Комітету в Чехословаччині.

До Міжорґанізаційного Комітету в ЧСР приступили до цього часу 22 організації. В половині січня Комітет скликає збори представників цих організацій для вирішення деяких важливих справ. До того часу вийде 1. число „Конґресових Вістей".

З життя Православної Церкви.

ДИППЛЬОМАТИ У МИТРОПОЛИТА ДЕНИСА.

„Слово", орган варшавської митрополії подає, що в день 25. грудня 1935 р. в день Різдва Христового на богослуженні в катедральній церкві у Варшаві були присутні диплььомати православних держав: Румунії, Югославії, Греції та Болгарії. По богослуженні ці диплььомати склали святочні побажання митрополитові Денисові. Митрополит запросив потім гостей на склянку чаю

ЦІКАВІ ЄПАРХІЯЛЬНІ ЗБОРИ У ГРОДНІ.

У кінці грудня 1935 р. відбулися збори православного духовенства з участю світських у Поліській та Гродненській Єпархії. Цікаво, що на єпархіяльних зборах у Гродні правлячий єпископ Антоній промовляв до учасників зборів по польськи. Це очевидно, вважало потрібним підчеркнути Польське Радіо у своєму деннику.

З польської преси.

Юзефський, Певний — Косьцялковський, Мудрий.

Під таким наголовком помістив у „Часі" (з 1. січня ц. р.) статтю Г. Лубенський, що в дуже яскравий спосіб змальовує волинську політику Юзефського—Певного. Цій політиці автор протиставляє спробу нормалізації польсько-українських взаємин, що її ведуть п. Косьцялковський і Мудрий. У чомуж він бачить ріжницю між одною і другою політикою?

У львівському порозумінні — пише він — маємо до діла зі союзниками, а на Волині — тільки з клієнтами. Союзником у кожному політичному порозумінні („укладі") може бути лише той, що репрезентує якісь впливи і якусь силу в ріднім громадянстві. Союзниками в історії були гетьман Виговський, отаман Петлюра, тепер — Мудрий. А клієнтами були ті бунчужні отамани, що їх польські магнати утримували на своїх дворах і вживали для всякого роду воєнно-грабіжницьких походів. Клієнтом є і група Певного. Адже в публичній польській опінії ніхто Певного і його товаришів не вважає за репрезентантів українського громадянства Волині. Оскільки одна частина польського громадянства виразно про це говорить, то друго цей факт промовчує. Цілком непотрібно, бо через це твориться фікція польсько-української ідилії на Волині. На одному тільки відтинку зазначився вплив ґрупи Певного, і то завдяки очевидно урядовій підтримці. Це — в церкві. Але що він приніс? Дезорганізацію релігійного життя, пониження авторитету православного духовенства і то такими брутальними методами, як напр. демонстрацією у Почаївській Лаврі. Засадничою умовиною успішности акції Певного булоб передовсім те, щоб він здобувся на більшу ініціятиву і політичну самостійність. Прикметник „льояльний" не покривається з прикметником „слухняний". Нині треба за чужі помилки платити власним авторитетом.

Не може бути злуки між галицькими послами і волинськими в одну парляментарну репрезентацію, бо трудно сісти за спільний стіл з тими, чиї руки порожні. Між живими нема місця для маріонеток. Злука з групою Певного булаб найкращим засобом до змінення сокальського кордону; ніщо так не підірвалоб авторитету українських політичних кругів Галичини на Волині, як саме порозуміння з Певним. (Чи чуєте, п. д'р Назарук? — Ред.). Проблему сокальського кордону можна розвязати однаково в інтересі держави й українців тільки тоді, коли угодовецький рух у Галичині стане такий поважний, що не буде страшна його експанзія на Волинь (sic! — Прим. Ред.).

У кожнім разі тільки компроміс між сторонами, що мають дійсну силу, може привести до співжиття; компроміс з фікцією розвіється без сліду.

Іміґрація жидів до Палестини.

ЄРУСАЛИМ, 2. 1. ПАТ. Оголосили тут закон, що передбачує строгі кари для нелеґальних імігрантів. У 1935 р. загальне число імігрантів жидів перейшло 59.000 осіб.

Облігації державної позички придаються!

Між усіми заходами, щоб Рідна Школа своїм розвитком щораз основніше й повніше сповнювала своє завдання, на переді мусять стояти заходи, щоб дати тій установі тверду фінансову підставу. В теперішніх умовинах грошевої недостачі не тільки здержують правильну працю; вони можуть захитати істнування інституції, коли вона не буде всилі виповнювати своїх зобовязань. Тому то попри звичайні датки (яких все ще за мало) треба час до часу помагати ще чимсь. І от на поклик, проголошений свого часу у пресі, надсилають Рідній Школі деякі громадяни свої облігації державних позичок враз із купонами. Свого часу ми вже були проголосили список 10 громадян, що в той час надіслали 23 облігації по 50 зол. кожна. Сьогодні подаємо дальший список.

По 2 облігації: Федевич Юліян, учитель Чернева. Олімпія Левицька з Колодна. д'р Роман Цегельський зі Львова. Іжицький Омелян зі Струтина Нижного, Назар Йосиф зі Свенцін, Кутинський Олександер з Луків, Чемалюк Кирило з Болехова. По одній облігації: Володимир Помірко, етер. лікар з Журомина, д'р Евген Дурдело лікар зі Львова, Володимир Шостак, емер. скарб ур. з Немилова, Михайло Добрянський з Борислава, д'р Куцик Василь з Лопатина, Туркевич Лев і Грицина Антін (оба) з Модрина ад Седльце, о. Цегельський Теодор зі Струсова, Галаньова Вікторія з Корениці, Панейківна Марія зі Львова, Крушельницька Анна зі Стружева, Стасюк Улас з Дубна, Струк Іван з Княжополя. Чуприн Пафнутій з Рокитна, Корольова Крися з Новиці, Єхимицький Юліян з Посвентного, Тарапанів Іван з Немовичів, Дарія Брикович-Горинкевич з Седлець, Фуртаківна Михайлина з Балтова, Радчук Володимир з Щерців, Скибиньска Стефанія з Борисова. — Дотепер усіх облігацій 71 на суму 2.950 золотих.

Деякі з добродіїв надсилають ще й теплі слова розради й заохоти; бажають „принайменше тим чином причинитися чимсь у дорогій справі" (з листу заточення).

Булоб побажаним, щоб ця акція не вривалася. Власники облігацій нехай швидко рішаються, а рішившися, нехай пересилають їх Рідній Школі. Списки добродіїв будемо проголошувати.

Головна Управа Рідної Школи.

Мистецьке життя.

ПАПА ПРО МОДЕРНЕ МИСТЕЦТВО.

У Феррарі в Італії відбувся „тиждень церковного мистецтва". Папа прийняв предсідника центральної папської комісії для справ церковного мистецтва прелата ч. Чіяпетту та інших діячів мистецтва. Після нарад, у звязку зі згаданим тижнем папа вислав архиепископові Феррари листа, у якім зазначує, що св. Отець числиться з сучасними мистецькими напрямками, одначе домагається, аби мистці не нарушували засадничих принципів християнського культу.

РЕСТАВРАЦІЯ НАЙЦІННІШИХ МИСТЕЦЬКИХ ПАМЯТОК НА УКРАЇНІ.

Фрески київського Софійського собору це найцінніші мистецькі памятки не лиш на Україні, а на цілому сході Европи. Повстали вони в XI. столітті за князя Ярослава. Тепер переводять там дальше відчищування стін і відкривають нові фрески, замальовані за царя Миколи І. Ця справа доручена відомому реставраторові, арх. Юкинові, що із різними спеціялістами приступив до очищування зверхніх мальовил. Фрески ці будуть доповненням чудових мозаїк, відомих у цілому культурному світі.

„УКРАЇНСЬКЕ МИСТЕЦТВО" — ВЕЛИКА ВИСТАВА У МОСКВІ.

Українські мистецькі кола у Совітській Україні улаштовують велику мистецьку виставу у Москві. На неї зложаться кращі твори з усіх попередніх українських вистав, а також і праці, спеціяльно виготовлені, а саме: мистець Шовкуненко дає серію творів під назвою „Новий Київ", Трохименко — образ „Шевченко й Енгельгардт". На цій виставі будуть виставлені картони до фресок харківського театру Бойчука, Седляра, Падалки і Павленкової. На виставі будуть основно представлені малярство, різьба, графіка й ужиткове мистецтво.

УКРАЇНСЬКІ ПЛЯКАТИ.

Відомо, яку ролю відограють плякати, щоб надати відповідний характер містам, вулицям, публичним установам і т. д. Видавництво „Мистецтво" на Сов. Україні випустило у великих накладах цілу низку плякатів на суспільні теми мистців Сливченка, Горілого, Савина, Бульдина, Євдженевського і ін. Плякати друковані найновішою друкарською технікою.

МОЛОДІ МИСТЦІ.

Свого часу повідомляла преса, що у Києві на весні цього року улаштували велику розмірами виставу дитячих праць в образотворчім мистецтві. Вистава виявила багато молодих талантів — як Чечика, Причепу, Качука, Дядюшенка, Олійника, Браславського й інших. Тому для цих дітей зорганізували спеціяльну мистецьку десятилітню школу.

Ялинка для найбідніших.

Львівська філія Т-ва Опіки над Молоддю, що під проводом свого голови, д-ра П. Цимбалістого веде жваву діяльність та охоплює своєю опікою щораз більше тих дітей та молоді, які пропалиб для нас у Львові, влаштувала дня 1. ц. м. в салі „Бесіди“ при вул. Рутовського свою щорічну ялинку для найбідніших дітей.

Всю технічну сторінку свята, що було зворушливе від початку до кінця, переводила секція згаданого Т-ва, Порадня Матерей, яку веде, вкладаючи в неї безліч своєї праці, п. Раковська, маючи відданий собі та дітворі гурт пань, без яких ця секція не моглаб проводити своєї діяльности.

На Ялинку прибуло яких 150 дітей, від немовлят до школярників, з батьками. Все це були найбідніші українці Львова і пишна ялинка, що стояла серед салі, була мабуть одинокою ялинкою, яку і ці діти і батьки бачили цього року. Діти дістали від пань гаряче какао, а потім, коли зібралися біля ялинки, промовив до них о. Садовський. Після цього виголик, що прийшов на салю, роздав усім дітям дарунки: черевички, білля, светери, звичішки й ін., а діти проспівали кілька коляд. З черги пані розібрали ялинку, обдаровуючи дітей солодощами та цяцьками, а д-р Цимбалістий відфотографував їх під ялинкою.

Розсміяні очі дітвори та батьків, багато радісного крику та шуму були п. Раковській та всім паням найкращою нагородою за їх жертвенний труд та за дари для дітвори, що якби не вони, мабуть не зналиб, що таке ялинка, а може і що таке — новенька сорочечка чи теплі черевички. (а.)

НОВИНКИ.

— Членам Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка у Львові, місцевим і позамісцевим, звертаємо увагу, що вкладку за 1935 р. по 0.50 зол. місячно і вписове в сумі 10 зол. — ті, що досі не вплатили — треба заплатити найдальше до кінця січня ц. р. Вкладки і вписове висилати на руки: Мих. Островерха, Львів, Ринок 10 („Діло“). — Рада Т-ва.

— На карти „Рідної Школи“, що звільняють від алькогольних напоїв з нагоди Різдва Христового зложили отсі Вп. Громадяни (в золотих): квоту 20 зол. дир. Іван Тиктор; по 5: д-р Бурачинський Тит, Скрегота Іван, сен. Луцький Остап, д-р Мирон Коновалець, дир. Іван Филипович, проф. д-р Іван Раковський; по 3: дир. Постолюк Петро, д-р Григорій Стецюк; по 2: дир. Микола Заячківський, мец. Михайло Корчинський, Методій Гебус, Іван Бучківський, Йосиф Бучківський, інж. Олекса Дяків, Е. Я., М. С. — Хто черговий?

— В память М. Менцінського. В Бориславі 29. грудня відправив о. кан. Ліщинський панахиду за душу бл. п. Модеста Менцінського, якого борислвці тому 7 літ (в червні 1928 р.) ентузіястично оплескували підчас концерту в великій салі „Народного Банку“. На панахиді було численно зібране громадянство і місцева інтелігенція. Співали члени „Бориславського Бояна“.

— У львівського воєводи Беліни Пражмовського явилися в дні Нового Року представники всіх державних і самоврядних урядів і установ, культурно-наукових, фінансових, господарських, суспільних, політичних і т. п. організацій, щоби зложити новорічні побажання для президента Річипосполитої та уряду. Від митрополита Шептицького зложили побажання оо. крилошани Ол. Ковальський і д-р Лаба; від Укр. Парл. Репрезентації, УНДО та українських культурно-освітних і господарських центральних установ віцемарш. В. Мудрий і пос. В. Целевич, від Рідної Школи дир. М. Заячківський. Були теж представники москвофілів.

— Спекулюють на українській небезпеці. Відомий „Ілюстровани Курер Цодзенни“, лякаючи від якогось часу поляків зростом української сили, пустив чергову вістку про те, що, мовляв, митрополит Шептицький хоче купити добра Борки Домініканські під Львовом. І хоча сам „Курер“ стверджує, що ця вістка показалася неправдивою, все таки він вказує на „українську небезпеку“. Річ ясна, що українське страшило має іншу ціль: при помочі патріотичного алярму підбити ціну дібр, які хотять продати Домініканки. Таке було недавно з палатою Потоцького у Львові.

— Український мандрівник у Редакції „Діла“. П. Михайло Паньків, родом з Болехова, пов. Дрогобич, після розпаду Австрії опинився в Чехословаччині. Там прийшла йому думка розпочати подорожі по світі, щоб колись написати свої широкі спомини. Досі переїхав наш земляк Австрію, Німеччину, Швайцарію, Італію, Францію, Бельгію, Голяндію, Люксембург, Еспанію, Корсику, Португалію, Мадеру і найменшу республику світу Андору. Після того виїхав до Злучених Держав, звідти дістався до Китаю, Японії, потім до СССР і так опинився в Бесарабії, звідки перейшов до Румунії. З Румунії прибув отсе до Сх. Галичини, де перебув 9 місяців у вязниці, поки не вияснилась його невинність. Тепер п. Паньків хоче вибратись до Абісинії, а потім до Персії, Афганістану, Єгипту і Палестини. По дорозі збирає п. Паньків підписи найвизначніших політиків, дипльоматів, письменників, мистців та ріжних установ ураз із їх печатками. Досі зібрав 117.000 підписів. Одну книгу з такими підписами залишив наш мандрівник за границею у сейфі. В найближчому часі задумує п. Паньків видати книжку „Людина, що не знає перешкод“.

— Варшава прогуляла за ніч міліон зол. Сильвестрова ніч минула у Львові дуже спокійно. Редукції платень і побільшені податкові обтяження так заставили людей до ощадностей в домових буджетах, що мала була охота зустрічати новий рік у прилюдних льокалях і підвищати гумор алькоголем. Зате у Варшаві кипіла забава як за найкращих часів. Кількадесять тисяч людей заповнило нічні спектаклі по кінах, кавярнях, люксусових ресторанах і ріжних кнайпах. Найдорожчі льокалі забезпечилися перед надмірним напливом сильвестрових гостей спеціяльними вступними оплатами або домаганням спеціяльних задатків, т. зв. консумційних бонів. Ті бони коштували 5—20 зол. від особи, а в найелегантнішому готелевому ресторані аж 50 зол. Шампана пішло тієї ночі величезна скількість. Обороти в деяких дансінгових льокалях доходили до кількадесять тисяч зол. Як стверджує місцева преса, у звязку зі сильвестровою забавою видано у Варшаві який міліон зол. Всі самоходи були в руху, возячи гостей від одного льокалю до другого. Люди бавилися до білого дня, а навіть в полудне стрічалось на вулицях підхмелені товариства в балевих строях. Такого сильвестрового шалу не було у Варшаві вже довгі літа. А тимчасом міліони людей в краю живуть у нужді і терплять голод.

— Не цілувати вчительок в руку. Міністерство освіти видало розпорядок, яким заборонило дітям цілувати вчительки в руку не тільки у школі, але й у виховних заведеннях. Заборона подиктована гігієнічними мотивами.

— Зїзд українського сокільства за кордоном. Дня 26 ц. м. відбудеться у Празі черговий IV. зїзд Союзу Українського Сокільства за кордоном. Після зїзду вечором буде товариська забава.

— VII. Звичайний Загальний Зїзд Союзу Українських Пластунів Емігрантів відбувся 15. м. м. у Празі при участі делегатів від пластових частин і гостей з рядів молоді та старшого громадянства. Зїзд почався відспіванням пласт. гимну. Головою зїзду вибрано команданта СУПЕ проф. Р. Лісовського, до почесної президії покликано присутнього голову празького Пластприяту д-ра П. Білика та старосту СУСЗК інж. П. Цісаря; секретарювали Р. Риндиківна і М. Антонович. Після виголошення устних та писемних привітів, що наспіли на зїзд м. ін. від ЦеСУС-у, Союзу Українського Сокільства за кордоном, Краєвої Пластової Старшини з Ужгороду, б. к-а СУПЕ інж. Е. Кульчицького та ін., М. Бажанський виголосив реферат з нагоди двацятьпятьліття істнування зорганізованого Українського Пласту, підкресливши при тому позитивну ролю Пласту у вихованні української молоді, що найшла ідейний вислів своїх бажань у пластовій ідеольогії. Опісля приступлено до ділових нарад, що тревали до 18 год. У їх висліді вибрано нову Команду в такому складі: комендантом СУПЕ одноголосно наново проф. Роберта Лісовського, заст. команданта та реф. діяльности й організації Р. Б. Фодчука, секретаркою І. Посацьку, протоколянткою М. Смолу, економ. реф. О. Голубінківну, реф. звязку д-ра О. Леонтович-Пачесову, реф. преси і пропаганди П. Богацького. На закінчення зїзду відспівано український національний гимн. (У. Т.).

— Львівська хроніка. 30-літна кравчиня Анна Ситникевич пострілила тяжко поліциста К. Іздебського в його мешканні при вул. Паненській, опісля вистрілом у серце відобрала собі життя. — При пл. Унії Берестейської перекупка З. К. кинула до каналу свою кількатижневу дитину, не маючи засобів на виживлення своїх дітей

— Засудили фальшівників грошей. У Львові відбувся судовий процес проти шайки фальшівників однозолотових монет. Організатора шайки Рахміля Шляґера засуджено на 5 років, а Стефана Миська на 3 роки вязниці. Інших увільнено.

— Вкрали громадську касу. У Колодіївці, пов. Скалат, невідомі злодії дісталися до громадської канцелярії та вкрали громадську касу, в якій було кількадесять зол.

— Офіцир застрілив плютонового. Офіцир полку артилерії з Дубна, підпор. Г., перебуваючи на святах у Рибнику, звернув у ресторані увагу плютоновому Хронікові, щоби наложив пояс. Одначе плютоновий не відповів на цей заклик, тільки звернувся до своєї жінки з пропозицією, щоби вийшла з ним з льокалю. Коли Хронік ішов до дверей, між офіциром і плютоновим прийшло до конфлікту, причому офіцир витягнув револьвер і стрілив двічи, ранячи плютонового. Хроніка перевезено до шпиталю, де він помер.

— Летунська катастрофа. Біля Александрії впав у море англійський літак, що летів із Атен до Єгипту. В часі катастрофи, якої причини досі не устійнено, втратило життя 12 осіб, з цього 9 пасажирів. Тільки пільота, що пять годин держався на поверхні води, врятував контрторпедовець „Брілянт“. Пільот був такий виснажений, що не міг дати ніяких вияснень.

— Старинні грецькі пісні. Археольогічна комісія міланського університету відкрила в селі Меді-Маді в египетській провінції Фаюм святиню божка Ермутіса, якого почитали у старинному Египті як бога врожаїв, та чотири грецькі гимни, які написав тому 4 тисячі літ поет Ізідорос. Гимни були закопані в підставах колюмн і збереглися знаменито. Показується із них, що бога жнив і врожаїв Ермутіса почитали нарівні з його матірю, Ізидою. Одна з тих пісень описує панування Амемгата III. як одного з наймогутніших володарів 12-ої династії в Египті (2.200—1.700 перед Хр.). Були це часи найбільшого розцвіту Египту, особливо його будівництва.

— Міліонова дефравдація. Цюріхський банк „Дегвілер і С-ка“ припинив виплати. Поліція арештувала власника банку Дегвілера і його сина, під закидом, що спроневірили міліон франц. франків на шкоду своїх клієнтів.

— Музей „Бойківщина“ в Самборі мав від 1. жовтня до 31 грудня 1935 р. 140 катальогових чисел приросту до ч. 3995 включно. В поодиноких відділах прибуло предметів: археольогія 172, етнографія 257, ікони 3, різьби 6, церковне мистецтво 19, ризи церковні 26, монети 6, печатки 1, медалі 1, образи 2. Архів і бібліотека: книжки 45, рукописні книги церковні 1, стародруки 10, документ XIX. в. 1 фасц., світлини

20, кліші 1, афіші 6, часописи 435. Жертводавцями були: Багрій В., дир. Бачинський М., Біяинський Я., о. Вань Л., Головей М., Городиський Осип, Городиський І., Зинич М., д-р Княжинський А., д-р Кобільник В., Кобільникова М., М-р Кульчицький І., Кульчицька О., дир. Ленард В., Літературний Кружок І. гімн. в Самборі, о. Пасічинський Я., Петелюга М., Саварин М., о. Чижович, Хомипова М., Шембель І., о. Юзьвяк С., о. Яросевич І. Жертводавцям складає щиру подяку Управа Музею „Бойківщина". Самбір, вул. Тиха 1.

З кіна.

КІНО „АТЛЯНТІК": „КОХАЮ ВСІ ЖІНКИ".

Німецька комедія з Кепурою. Як і в попередніх фільмах і всіх тих, де великий співак грає головну ролю, сценарій складений так, щоб герой мав якнайбільше нагоди співати. Коли досі такі сценарії з Кепурою робили це досить механічно, цей останній хоче тло зробити більше ріжноманітним. Проведена тут зовсім дотепно історія про двійняків, з яких один є світової слави співаком, другий скромним крамарчуком, що знаменито розуміється на огірках. Опера, огірки і кохання складаються на добру інтригу. Навіть думка дати концерт у зоольогічнім саді небанальна, бо міни диких звірів підчас концерту забавляють деяких глядачів. Тільки в кіні можна подивитати без труднощів сцену, де виступає водночас двох тих самих співаків, співаючи дует.

КІНО „МАРУСЕНЬКА": „НАПАД НА КОНҐО".

Фільма, що нагадує славну колись „Конґорілю" та два-три більші репортажі із глибин Африки. Проводить вона тенденцію, якто англійські губернатори вміють своїм розумом тримати у руках дикі африканські племена, не допускаючи до боєн між ними. Героєм є тут мурин, що втік із вязниці, де сидів за якусь дрібну провину і піддається під команду англійського губернатора з бажанні стати колись володарем. Як провідник найбільшого племени Охарі зєднує він собі загальне довіря своїми прикметами людини та вояка. Фільма показує нам багато цікавих картин із побуту африканських племен — їх обряди та ворожнечу. Мурин у головній ролі — дуже добрий муринський актор з могутнім голосом.

Дивогляди.

ПОХОРОНЕНИЙ У 5 ЧАСТИНАХ СВІТУ.

Недавно помер в англійському місті Сандерлянд обходисвіт Гай Стонс. Залишив він заповіт, щоб після його смерти тіло його спалили і попіл з нього похоронили в 5-ох частинах світу. Довго думали над тим, чи можна вволити волю такого чудака. Виконавець заповіту рішив справу практично: післав почтою попіл до Льондону, Ню Йорку, Капштадту, Одесі та Шанґаю, де ріжні похоронні підприємці поховали невтомного мандрівника.

КУБКОВА СТАЄ КУБКОВИМ.

Памятають може наші читачі скандальну історію з чеською спортовою чемпіонкою Зденкою Кубковою, що збирала кілька літ лаври на ріжних міжнародніх змаганнях та одного дня їдемаскували її як мужчину. Цей Зденко Кубков уродився 1914. р. і мав папери, які доказували, що він жінка. Після скандалу, взяв собі адвоката, щоб той приверн́ув йому судово права мужчини. Тепер чеська преса повідомляє, що Кубкова стала вже Кубковим.

У 1934. р. Кубкова побила 14 чехословацьких рекордів і встановила у Льондоні два світові рекорди. Як мужчина буде Кубков надалі займатись спортом. Преса твердить, що він зовсім чесно вірив у те, що був жінкою. Тим то досі ще невідомо, чи його рекорди будуть уневажнені.

† Посмертні згадки.

о. АДРІЯН ДОБРЯНСЬКИЙ.

Дня 29. грудня 1935. р. в Товмачику біля Коломиї, в домі свого свояка і пароха Товмачика о. Михайлова, помер *о. Адріян Добрянський*, довголітній катехит бучацької держ. гімназії, у 68. році свого трудящого життя. — Покійний покінчив богословські науки в б. ген. греко-кат. семинарії у Відні в 1891. р., де був управителем сем. хору і дуктором питомців. По висвяченні душпастирював як сотрудник на Буковині, а в 1896. р. став катехитом держ. гімназії в Бучачі. На тому становищі вислужив повні літа і виховав цілу громаду молодого покоління в любові Бога і ближнього, приготовлюючи поручену собі Богом дітвору до безвастережної посвяти для добра українського народу, котрого вірним і добрим сином був до самого скону.

Крім ревного сповнювання обовязків священика і катехита, був покійний зразковим громадським і суспільним діячем. З Климом Роганицьким і пок. нотарем Костем Телішевським належав до основників і перших директорів кооперативи „Праця" в Бучачі, яка сьогодні розвинулася в поважну господарсько-фінансову установу. При всіх почниах українського життя в Бучачі і повіті стояв він все у перших рядах. Належав до основників місцевих установ, як: „Міщанське Брацтво", „Українська Бесіда" й інших; всюди як діяльний видібовий. Він хори в гімназії і в „Українській Бесіді", був душею всяких релігійних і нац. концертів, манїфестацій та вистав. Славився знаменитим, з природи зворушливим голосом і хистом проповідника та зразкового педагоґа. Він у заступстві ввесь рік обовязки директора гімназії вже за польської влади, загально люблений і поважаний як учительським збором, так загалом учнів, без ріжниці віри й народности. Своя молодь горнулася до нього і любила його — не лиш як свого духовного провідника, але як найщирішого дорадника, помічника, приятеля, батька, до котрого в кожній скруті і потребі прибігала не без успіху.

Передчасна смерть доньки, воєнне лихоліття і довголітня жура й непевність за долю і життя свого одинокого сина на большевицькому засланні розхитали нерви і вищербили залізне здоровля о. Добрянського. Відслуживши свої літа як катехит, не міг о. Адріян жити без священичої Служби Божої. Душпастирював ще якийсь час у Лузі біля Делятина; одначе підтоптані сили домагалися відпочинку. Остані роки пережив у Товмачику. Осиротив дружину Ольгу з Яросевичів (сестру знаного станиславівського лікаря — теж покійного) й одеського сина, інж. Ярослава. В. Й. П!

Дописи.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Одно вияснення. В „Ділі" з дня 27. XII. м. р. появився допис п. н. „Де є „Зоря"? У відповідь ш. дописувачеві, з уваги на незгідність з правдою його заміток, стверджую: Неправдою є, будьтоби перемиська філія „Зорі" „від трьох літ" не скликувала загальних зборів. Натомість правдою є, що перші, установчі заг. збори філії відбулися 17. VI. 1934 р., отже філія істнує всього півтора року. Уступ и § 26 статуту „Зорі" каже: „Адміністраційним роком є календарний рік". Щоб відповісти цій вимозі статуту, випадало було відбути заг. збори або з початком січня 1935 р., маючи за собою пів року діяльности — до речі: літніх місяців, коли рух у всіх міських освітніх установах припиняється, або продовжити перший діловий період до кінця 1935 р. і відбути заг. збори в січні 1936 р. Виділ філії станув на цьому другому становищі і заг. збори філії відложив на січень 1936 р. — **І. Гонтарський**, голова.

ЯНІВ.

Ювилейна академія в честь Митрополита Андрея, яку влаштував янівський деканат 12. грудня 1935 р. в Янові пройшла з повним моральним успіхом. На академію прибуло майже все духовенство з деканату і вірні з околичних сіл. Рано в парохіяльній церкві в Янові відспівав Впр. о. декан і парох Вишенки Великої о. Радзикевич Службу Божу, а о. А. Целевич з Лозини виголосив проповідь про діла й заслуги Ювилята для церкви й українського народу. В год. 11.30 почалась в салі „Сокола" академія вступним словом о. дек. Радзикевича про заслуги Митрополита. Опісля мужеський хор відспівав пісню „Ми з поклоном ідем". Далі хор з Домажира відспівав Бортнянського „Да воскреснет Бог", мішаний хор зі Страдча під управою свого пароха о. Волковського відспівав Дехтярова „Блажен муж", вивязавшися по правно може з затяжких композицій для сільських хорів. Другу частину розпочав о. Кушкевич парох Янова, рефератом про заслуги і діяльність Ювилята, який присутні вислухали з дуже великою увагою. По рефераті виступив знову мужеський хор Вишенки під управою свого пароха і декана о. Радзикевича, котрий вже своєю появою зробив дуже велике враження. Члени цього хору одягнені в сільські одяги, саме в сіраки воєнні власноручної роботи. Хор відспівав з успіхом „Таїнство страшное" і „Нині отпущаеши", а публика нагородила невмовкаючими оплесками. Опісля з великим захопленням вислухала публика поему Богдана Лепкого п. н. „В храмі св. Юра", яку віддеклямував Теодор Лемех з Вишенки Великої. Дуже добре випала хореографічна молитва луговичок з Янова „Боже великий, Творче всесильний", Католицьким гимном „О спомагай нас Діво Маріє" закінчено величаве торжество.

СТРИЙЩИНА.

Гарне жіноче свято в Корчині Рустикальнім. Заснований перед кількома місяцями кружок „Союзу Українок" у Корчині Р-устик. улаштовував дня 21. XII. м. р. концерт з нагоди 50-ліття заснування першого жіночого товариства у Станиславові та рівночасно вшанував память першої піонірки українського жіночого руху Наталії Кобринської. Річеву святочну промову виголосила голова кружка п. Олена з Богданів Сойкова. Хор мішаний і мужеський під веденням п. Емілієна Сойки, абсольвента учит. семинарії, виконав бездоганно пісні укладу Котка як. „На горі василечки", „Ой праду я куделицю", „Курілочка", Волошина „Чого мені тяжко" та „Куделя". Хор співав прекрасно. Пп. Марію Сойкову та Пелагію Карнгорт нагороджено рясними оплесками за гарно виголошені декламації. Велика саля Народного Дому була виповнена по береги, головно жіноцтвом старшим і молодим. Жінки Корчина мали дійсно підставу тішитися, що їх „бабське свято" випало надзвичайно вдатно.

ГОРОДЕЧЧИНА.

Районова ювилейна академія в честь Митрополита у Добростанах. Дня 29. XII. відбулася в Добростанах в салі Українського Катол. Дому величава ювилейна академія в честь Митрополита кир Андрея. Була вона не тільки бальорим торжеством Добростан, але й усіх доколичних сіл. У програму входили хорові продукції хорів з Каменоброду і Добростан. Ювилейний реферат виголосив місцевий завідатель о. Микола Думанський. Правдивою прикрасою академії були: збірна деклямація „Св. Андрей на київських горах", а також ювилейна поема о. Миколи Думанського „Тобі, наш Архиерею!", що її прегарно віддеклямувала Анна Дмитрик. Відрецитування в українськім переспіві псальмів Давидових, що його виконав Степан Думанський та відспівання католицького й національного гимну закінчило це рідкісне свято.

КОПИЧИНЦІ.

Театр ім. Тобілевича виставив у Копичинцях у днях 16.—19. грудня м. р.: „Дівча з Маслосоюзу", „Бешкет у раю", „Отаман Пісня" і „Гори говорять". Своєю грою веднав собі театр всю численну публику. Зокрема за виставлення українських пєс належиться театрові від громадянства щира подяка. Ті пєси наповнили наші серця великим вдоволенням і почуттям гордости, бо оглядали ми свою рідну оперетку, про яку навіть чужонаціональна публика висказувалася з повним признанням. Вони українські пєси вляли в серця бальорого духа і надію на краще майбутнє. Головно пєса „Отаман Пісня" заволоділа всіми, як заволодів герой пєси, сам отаман Пісня, молоденьким студентом Шурою. Таких пєс, виставлених в такім добрім театрі, як театр ім. Тобілевича, треба нашій суспільности і про це повинні тямити автори сценічних творів та режисери театрів. Суспільність розуміється добре на вартости театру і його репертуару, доказом чого повна саля гостей з міста й сіл, звідки приїздило навіть по кільканадцять осіб. Додатньою стороною театру є також точність у приїзді до Копичинець та в кожній виставі. Словом: театр лишив дуже миле враження і може бути певний свого успіху при майбутнім приїзді до Копичинець.

Рідна Школа влаштувала в Копичинцях в останнім часі кілька імпрез, як: Свято книжки, Свято ощадности, Гостину св. Миколая та переловоточний ярмарок. На всіх імпрезах виступала дітвора 7-клясової народньої школи Р. Ш. Треба признати, що багато труду вложили аранжери в підготову тих свят, одначе не треба їм забувати, що імпреза робить тоді гарне враження, коли вона не дуже довга і дбайливо підготована. На жаль згадані імпрези не мали цих двох прикмет. — Гарною новиною є введена в цім році продажа святовечірних свічок. Свічки, убрані в паперові оплски з написом: „Веселих Свят — Рідна Школа", повинні знайтися на Святий Вечір на столі в кожній українській хаті. В цей спосіб кожний причиниться до збільшення фондів Р. Ш.

Т-во „Бесіда" по дволітнім відпочинку відновило свою діяльність у цей спосіб, що в одній з кімнат Нар. Дому уділило свою домівку для читальні, котрих — як на місто Копичинці — ще за мало. На столах лежать усі наші щоденники, деякі тижневики та прибулиб і журнали, колиб тільки українська інтелігенція хотіла зрозуміти, що гасло „Єднаймося!" не призначене тільки для села.

Спортове Т-во „Стріла", яке гуртує головно молодь обох полів, проявляє більше зрозуміння для товариських сходин. У своїй домівці кожного дня сходяться члени для милого переведення зимових вечорів. Виділ повинен використати ці сходини для рефератів (що зрештою обіцяв робити), бо сама гра в „балабучата" чи у відбиванку не вистарчає для нашої молоді.

Філія Т-ва „Просвіта" не подбала в цім році за влаштування „Свята книжки" і „Свята Просвіти". А це чейже найкраща нагода до поширення книжки та гасла: „Мілїон членів Просвіти". В грудні переводить Виділ загальні збори читалень, щоб у січні прийти зі звітом перед заг. збори філії, як це введено в життя в минулім році.

Т-во „Копичинецький Боян", що з початку гарно розвивалося, в останнім часі не продовжує проб хору, які відбувалися тричі в тиждень. Ця неділяльність хору є великою шкодою для Т-ва і хористів, бо тільки через безперервні вправи творяться гарні діла. З новим роком повинен настати зворот до попередньої діяльности, щоб використати ще кілька зимових місяців.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

Театри.

Театр „Заграва“ під проводом В. Блавацького.

Журавно.
3. І. „Добре зшитий фрак“.
4. І. „Ой Морозе Морозенку“.
5. І. „Мушина з минулим“.
7. І. „Ой не ходи Грицю“ (нова постанова).
8. І. „Земля“ Стефаника“.
9. І. „Батурин“.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 3. І. год. 8. веч. Аб. 6. „Пригода в Гранд Готелю“ з І. Кульчицькою.
Субота, 4. І. год. 8. веч. Аб. 6. „Пригода в Гранд Готелю“ з І. Кульчицькою.

Театр Ріжнородностей.

Нечинний.

Кіна.

АДРІЯ: „Останній отаман Аппенків“.
АПОЛЬО: „Додик на фронті“ з Димшею.
АТЛЯНТИК: „Кохаю всі жінки“ з І. Кепурою.
ВАНДА: „Забавка“, „Пані та шофер“.
ГРАЖИНА: „4 і пів мушкетерів“.
КАСІНО: „Анна Кареніна“ з Гретою Гарбо.
КОЛІСЕЙ: „Молоді орли“ та ревія.
КОПЕРНИК: „Весела розвідка“ та Боксерський меч Макса Бера з Дж. Люїсом.
МАРУСЕНЬКА: „Напад на Конго“.
МІРАЖ: „Баль у Савої“, ревія „Як бавляться у Львові“.
МУЗА: „Ти ввесь мій світ“.
ПАКС: „Королева Христина“ з Гретою Гарбо.
ПАЛЯС: „Любовні маневри“.
ПАН: Сеанси і додатки.
РАЙ: „Веселий ювилей Мікі Мавс“.
СОНЦЕ: „Жовтий кинь“, ревія „Сватання на рати“.
СВІТ: „Веселий ювилей Мікі Мавс“.
СТИЛЬОВЕ: „Під гарячим небом Аргентини“ і ревія.
ТЕНЧА: „Весела вдова“ та Хор і балалайки.
ТОН: „Ти ввесь мій світ“.
УТІХА: „Перли графині“ та ревія.
ХИМЕРА: „Наше сонічко“ (Шерлі Темпль).

Закордонне радіо.

Пятниця, 3. січня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Легкий концерт, 17.30 Твори Рейнга, 19.30 Староавстр. нар. пісні, 20.30 Концерт симф. орх., 22.10 Вайнбергерові мельодії — музика, спів, **Братислава** (298,8) 17.00 Флет, 19.00 Концерт, 20.10 Оп. арії, **Брно** (325,4) 20.10 Моравські нар. пісні, **Кошиці** (259,1) 17.00 Дитячі пісні, 17.40 Мад. авд. — у муз. частині: Спів. рецітал Остапчук-Науменкової, **Мор Острава** (269,5) 17.00 Нар. пісні, **Прага** (470,2) 16.10 Сальон. музика, 17.20 Квартет е-дур Бакалі, 19.15 Форт. рецітал, **Париж** (1648) 17.00 Чеська камер. музика, 18.30, 19.30 Концерт, 21.45 „Ля Бернез“ оп. Месажера **Білгород** (437,3) 11.00 Концерт, 18.00 Танк музика, 20.00 Флет, 20.50 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 14.15 Про кохання співає скрипка, 16.30 Двофорт. твори, 19.00 Легка музика, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 18.00 Солісти (форт. альтівка), 21.00 Військ. марші, **Кельн** (455,9) 10.10 Концерт солістів, 20.15 „Фридрих Вільгельм фон Штойбер“ оп. в 1. дії Бударіяна, **Ляйпціг** (382,2) 13.15 Нар. пісні й танки, 16.00 Брамсова соната на кларнет і форт., 17.00 Концерт, **Мінхен** (405,4) 16.10 Соната е-дур Шуберта, 21.30 Кабарет, **Будапешт** (549,5) 12.05, 13.30 Циг. і легка музика, 17.00 Із форт. програми, 19.30 Цимбали, 21.30 Концерт оп. орх., **Мілано** (221,1) 11.30 Легка музика, 20.30 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 13.10 Легка музика, 17.00 Солісти (скр., форт.), 22.15 Танк. музика.

Субота, 4. січня 1936.

Відень (506,8) 15.15 Концерт цитристів, 17.30 Вінкся нар. пісень, 19.10 „Княжна доларів“ оп. Лео Фаля, 22.10 Пісні й арії віденс. Н. Вербер баритон, **Прага** (470,2) 11.05 Сальон. музика, 15.00 Концерт, 15.55 Оперетков. мельодії, 19.15 Пародія нар. пісень, 20.05 Добрі, давні часи — вес. радіомонтаж, **Париж** (1648) 16.00 Авд. для дітей, 17.00 Легка музика, 21.45 „Драгони з Віллярсу“ ком. опера Мелляра, **Білгород** (437,3) 16.20 Нар. пісні, 18.30 Концерт, 19.50 Сербський вечір — нар. пісні, танки, мельодії, **Берлін** (356,7) 14.15 Фільм. і оп. мельодії, 16.00 Веселе пополудне, 18.15 „Над синім, гарним Дунаєм“ муз. авд. на осн. Штравсів, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 12.00 Концерт, 14.10 Музика, 18.00 Нар. пісні й танки, **Кельн** (455,9) 11.30 Легка музика, 19.00 Тріо ф-моль Двожака, **Ляйпціг** (382,2) 16.16, 20.10, 22.30 Весела програма, **Мінхен** (405,4) 15.15 Пісні Р. Штравса, 18.20 Давня музика, 19.05 Камер. музика, 20.10 Дотепне слово та вес. звуки, **Будапешт** (549,5) 12.05 Форт. рецітал, 13.00 Військ. орх., 18.05 Саксофон, 18.55 Циг. музика, **Мілано** (221,1) 11.30 Легка музика, 13.20 Розр. концерт, 17.15 Танк. музика, 20.30 Концерт хору, 21.30 Неаполітанські пісні, **Рим** (420,8) 17.15 Квартет цитристів, 20.30 „Іль матрімоніо сегрето“ (Таємне подружжя) оп. Чімарози.

Львівське радіо.

Пятниця, 3. січня 1936

6.30 Раніша авдиція, 7.55 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудн. денник, 12.15 Концерт камер. орх., 13.00 Ріжні коляди з гр. пл., 13.25 Домашнє господарство, 13.30 З ринку праці, 13.35 Легка музика з гр. пл., 13.15 Експорт, 15.20 Біржа. 15.30 Йосиф Шмід із гр. пл., 16.00 Гутірка для хорих, 16.15 Концерт орх., 16.45 Для дітей: У клюбі вуличників, 17.00 Народини польської преси, 17.15 Хвилина поезії, 17.20 Спів у супр. форт., 17.50 Спорт. порадник, 18.00 Свічк. квітчети, 18.30 Програм. скринька, 18.45 Спів рецітал Рейхана (барит.) в супр. форт., 19.00 Літер. анекдоти, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.45 Світовий комунікат, 19.50 Бюро студії розмовляє зі слухачами, 20.00 Симф. концерт; у перерві ок. 20.50 Веч. денник, Із сучасної Польщі, 22.30 Танк. музика.

Субота, 4. січня 1936.

6.30 Раніша авдиція, 7.55 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудн. денник, 12.15 Концерт орх., 13.00 Концерт гармоністів, 13.25 Домашнє господарство, 13.30 Концерт бажань. 14.30 У Відні — з гр. пл., 15.00 Гумореска: Груба гра, 15.15 Польська морська торговля, 15.20 Біржа, 15.30 Секстет, 16.00 Лекція фр. мови, 16.15 Пісні в вик. Ол. Белякова в супр. форт., 16.30 Технічна скринька, 16.45 Вся Польща співає, 17.50 Місто Тинец, 18.00 Театр Уяви: авд. для дітей: Ключ до світа, 18.30 Огляд видань, 18.40 Сільва рерум, 18.45 Легка музика з гр. пл., 19.00 Освітня мобілізація на півд. землях, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки. 19.50 Актуальна гутірка. 20.00 Вечір коляд, 20.45 Веч. денник, 20.55 Із сучасної Польщі, 21.00 Новорічна авд., 21.30 Весела Сирена, 22.00 Легка муз. орх., 23.05 Прогулька по Европі — ретрансмісії із закорд. стацій.

Подяка.

Зворушені численними доказами співчуття, розради і потіхи, які стрінули нас від знайомих і цілого Громадянства з приводу несподіваної смерти Нашого Найдорожчого Голови Родини бл. п. **Льва Дольницького**, емеритованого професора укр. державної гімназії в Коломиї.

Почуваємося до морального обовязку зложити цією дорогою сердечну і горячу подяку Високопреподобним Отцям, а саме Впр. о. прелатові А. Русинові, о. сов. М. Гриньовському, оо. катехитам І. Станецькому, М. Калустинському, оо. парохам о. сов. К. Балицькому, Губатому, С. Михайловому і оо. сотрудникам Вонсуловії і М. Кисілеві за участь у похоронах.

О. прелатові Русинові, дир. І. Пашкевичеві, проф. Б. Левицькому, проф. Д. Николишинові і мецен. д-р О. Ставничому за виголошення зворушливих і глибоко обдуманих нагробних промов, хорам „Коломийський Боян“, церковному і орхестрі Тов. „Сокіл“ в Коломиї за звеличання похоронного обряду, всім коломийським Українським Установам, всім Знайомим і всьому Громадянству міста Коломиї і околиці без ріжниці народности і віросповідання за масову участь у похоронах і численні прояви співчуття і симпатії до Особи бл. п. Покійника.

Рівночасно дякуємо щиро Вп. Д-р В. Ганківвському, Д-р М. Козакевичеві і Д-р В. Білозорові за безкорисну і дбайливу лікарську опіку в часі хороби.

Марія — дружина, Марія і Марта — доньки, Д-р Богдан і Д-р Іларій Дольницькі — сини, Володимира — синова, Олександра і Ярема — внуки, проф. Теофіль і Іван Гадзінські пасерби.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Доляр у Львові у приватних оборотах 5.29—5.31.

Нім. марка 1·25—1·35, фр. франки 34·90—35·10, шв. франки 171·70—172·20, фунти стерлінги 26·10—26·20, австр. шілінги 98·50—100, чеські кор. 19.50—20.50, рум. леї 26.50—28.00, італ. ліри 33.00—35.00.

Золото: Доляри 8.98—9.01, Рублі 4.70—4·85, Фр. франки 34.30—35·00, Корони 36·18—36·20, Дукати 82.70—83.20; 1 грам золота 5.93.

Срібло: Корони 0.35, Рублі 1.60, Фльорени 0.85; 1 гр. срібла 7—8 сот.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 2-го січня н. р. кооперативам платив за:

льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльокового без опакування	2·50 зол.
1 кг. масла десерового в бочках враз з опакуванням	2.54·50 „
1 кг. масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає зачет по	2·60 „
1 л. молока від 28. XII. 1935	0·15 „
1 л. сметани	0·75 „
1 к. яєць	5·40 „

Тенденція на масло, сметану і яйця слаба, на молоко знижкова.

Маслосоюз повідомляє, що від 2. І. н. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці льоко подвіря птахомясарні „М. С.“ у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Цьогорічні курочки І. кл.	0·95	зол.
Однорічні, товсті курки І. кл.	0.90	„
Цьогорічні когути І кл. до 1·30 кг.	0.90	„
Товсті качки І. кл.	1.—	„
Товсті індики І. кл.	1.—	„
Товсті пантарки	1.00	„

Кури, качки, індики, пантарки приймає в кожній кількости.

Птицю не годовану приймає по дешевшій ціні.

Купує вівсяну питльовану муку, гречану муку, просо, ячмінь та овес.

Приймає нових доставців.

ОПОВІСТКИ.

Порядок Богослужень в Успенській церкві. Дня 6. січня в навечеріє Рідва Христового в год. 9. Царські Часи, опісля Літургія св. Василія Вел. Дня 7. січня: Різдво Г. н. Іс. Хр. Год. 5. рано Повечеріє велике з Всеночним. Читані Служби Божі год: 6, 7, 8, 9 і 12. Год. 10. Архиєрейська співана Служба Божа. Год. 5. попол. Вечірня з проповідю і благальною піснею. Дня 8. і 9. січня: Собор Пр. Богородиці і св. Первомуч. Стефана, Служби Божі читані в год.: 6, 7, 8, 9 і 12. Год. 10. Служба Божа співана. Год. 4. Вечірня. Дня 13. січня год. 6. вечором на закінчення старого року Вечірня з всеночним, проповідю і благальною піснею. Дня 14. січня: Новий Рік. Читані Служби Божі год. 6, 7, 8, 9 і 12. Год. 10. Співана Служба Божа. Год. 4. вечірня. Дня 17. січня, год. 9. Царські Часи. Дня 18. січня, год. 9. Співана Служба Божа з вечірнею і водосвяттям. Дня 19. січня, год. 5. рано Повечеріє велике з всеночним. Читані Служби Божі год.: 6, 7, 8, 9 і 12. Год. 9.30 виходить похід на ринок. 1-2

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“ З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.